

Malmö högskola
Lärarytbildningen
Individ och samhälle

Examensarbete
10 poäng

**POJKARS UPPFATTNINGAR
OM BOKLÄSNING**

Boys conceptions of book reading

Joakim Lindekrantz

Lärarexamen 140 poäng
Samhällsorienterade ämnen och barns lärande
Höstterminen 2005

Examinator: Sven Persson

Handledare: Nils Andersson

Innehållsförteckning:

Sammanfattning	3
1. Inledning	4
2. Litteratur	6
2.1 Läsfärdigheten.....	6
2.2 Påverkan	6
2.3 Varför ska vi läsa?.....	7
2.4 Attityder till läsning.....	8
2.5 Högläsning	8
2.6 Miljön.....	9
2.7 Tiden som barnen läser.....	9
2.8 Urvalet av böcker	10
2.10 Samtala om böcker.....	10
2.11 Pojkar och flickor.....	11
2.12 Läsprojekt	12
3. Metod.....	13
3.1 Mitt val av metod.....	13
3.3 Genomförande.....	14
3.4 Etiska övervägande.....	15
3.5 Reliabilitet och validitet	15
4. Resultat och analys.....	17
4.1 Vad är viktigt för att läsa böcker?.....	17
4.2 Vad kan man lära sig om man läser böcker?.....	18
4.3 Vad kan läraren göra för att pojkarna ska läsa mer böcker?	19
4.4 Påståenden.....	20
4.5 Bokläsning i skolan och i hemmet.....	21
4.7 Föräldrarnas läsning	23
4.8 Boksamtal.....	23
4.9 Böcker	24
4.10 Sammanfattning av resultaten.....	25
5. Diskussion.....	27
5.1 Resultatdiskussion.....	27
5.2 Erfarenheter för framtiden	30
5.3 Fortsatt forskning	30
6. Litteratur	31
Bilaga 1	33
Bilaga 2.....	35

Sammanfattning

Syftet med arbetet har varit att ta reda på hur pojkar uppfattar sin bokläsning i skola och på fritiden. Tolv pojkar och en bibliotekarie har blivit intervjuade. Jag har funnit att pojkarnas föräldrar värderar läsningen högt och att de har fått den första påverkan av läsning genom att deras föräldrar läste sagor för dem när de var små. Pojkarna får läsa böcker själva i skolan minst en gång i veckan och nästan alla läser själva böcker på sin fritid. Pojkarnas uppfattningar angående vad som behövs för att läsa böcker skiljer sig en del, men att det ska vara roligt har flera av pojkarna uttalat sig om. Något som pojkarna var oense om var om man skulle vara duktig på att läsa eller inte för att läsa böcker. Slutsatsen av detta arbete är att de flesta pojkar har ett eget intresse för att läsa böcker.

Nyckelord: pojkar, böcker, läsning, uppfattningar, skola

1. Inledning

*”Skolan skall i sin undervisning i svenska sträva efter att eleven utvecklar sin fantasi och lust att lära genom att läsa litteratur samt gärna läser på egen hand och av eget intresse”.*¹

Hur får vi eleverna att vilja läsa litteratur på egen hand och av ett eget intresse? Citatet från kursplanen visar att lärarna ska ge eleverna möjlighet att läsa böcker i skolan så att deras intresse för bokläsandet väcks så att de senare läser på sin fritid. De får läsa i skolan, men tycker pojkarna att detta är tillräckligt?

I en undersökning visade det sig att nästan hälften av pojkarna uppgav att de läser bara när de måste.² Om detta stämmer så läser pojkarna bara i skolan om läraren har dem under uppsikt. En annan undersökning visar att föräldrarna till de svenska barnen värderar läsningen högt och antalet barn som läser böcker på sin fritid är 44 procent. I skolan får de svenska barnen möta skönlitteratur minst en gång i veckan. Barnen läser oftast tyst för sig själva och får sedan redovisa boken för klassen, men något samtal om texterna inte förekommer så ofta.³

Några elever som gick i femte klass tyckte att det blev roligare att läsa om man var duktig på att läsa. Man blev inte så snabbt trött om inte boken var intressant från början.⁴ Ser pojkarna det på samma sätt? Beror det på hur duktig du är som läsare om det är roligt eller inte att läsa böcker? Vad anser pojkarna behövs för att bli en bokläsare?

Mitt syfte blir att ta reda på vilken uppfattning pojkarna har om sin läsning av böcker. Anser pojkarna att läsningen är en skolaktivitet eller är det grundat av ett eget intresse. Om det grundar sig av ett eget intresse menar jag om pojkarna ser bokläsning som något roligt eller spännande. Finns det några fördelar med att läsa böcker? Med detta menar jag om det vi kan lära oss av att läsa böcker? Måste jag som lärare lägga mer tid på läsning av

¹ Skolverket, Kursplan i svenska, s. 96-97

² Myndigheten för skolutveckling, Att läsa och skriva, 2003, s. 97

³ PIRLS, Barns läskompetens i Sverige och i världen, 2001, s. 22

⁴ Furhammar, Sten, Varför läser du?, 1997, s. 70

böcker i skolan för att de ska komma in i läsandet och se alla fördelar som det för med sig?

Mina frågor som jag tänker jobba efter är:

Vad anser pojkar vara viktigt för att bli en bokläsare?

Vad tycker pojkar om läsningen i skolan?

Vad tycker pojkar att läraren ska göra för att de ska läsa mer böcker?

2. Litteratur

I detta kapitel kommer jag att lägga fram fakta och teorier som hämtats ur den litteratur jag funnit.

*”En bokhandlare står utanför sin bokhandel och en tonårsyngling med free-stylelurar i öronen bromsar just in på sin mountainbike. Ur den obligatoriska reabokslådan utanför affären plockar bokhandlaren upp en bok som han visar för ynglingen, som säger:
- Det menar du inte?! Inga batterier? Inga hörlurar? Skitsmart!”*⁵

2.1 Läsfärdigheten

I lågstadiet är det viktigt att eleverna får en bra grund för sin läsning. Får de en bra start så är möjligheterna större att de fortsätter att utveckla sin läsning för att senare känna att de behärskar det. När eleverna inte var så duktiga på att läsa så tappade de snabbt koncentrationen och blev snabbt uttråkade. Nu har det blivit roligare eftersom deras läsning har utvecklats och de kan läsa tjockare böcker. Detta påpekar elever som ser tillbaka på sin läsutveckling.⁶ Färdigheten utvecklas genom att läsa mycket och enligt forskare är det kanske den viktigaste faktorn för att bli en bra läsare.⁷ En undersökning visade att 94 procent av fallen var det elever som lånade och läste mycket böcker som var klassens bästa elever.⁸

2.2 Påverkan

När barn ska börja läsa är det för att barnet är nyfiskt på dessa små symboler som utgör bokstäver och tillsammans ord som senare bildar meningar. Men något man inte får glömma är att vuxna påverkar och är en förebild som läsare. Läser inte den vuxne så är

⁵ Nordicom-Sominstitutet, Bokläsning i den digitala tidsåldern, Aktuella undersökningar, 2004, s. 41

⁶ Furhammar, Sten, Varför läser du?, 1997, s. 75

⁷ Myndigheten för skolutveckling, Att läsa och skriva, 2003, s. 102

⁸ Hesslind, Lars, Samtal med en kakelvägg, 1988, s. 97

chansen större att barnet inte heller blir en bokläsare.⁹ Barn gör oftast inte som vi säger utan de gör som vuxna gör. Kan inte föräldern hjälpa barnet som en god förebild så är det skolans uppgift att hjälpa barnet att bli en god läsare och skapa ett intresse för böcker. När eleverna ska läsa sin bok i skolan kan det vara bra om läraren själv läser som en positiv förebild och för att visa att man själv som lärare tycker att det är viktigt och lustfyllt med böcker.¹⁰

2.3 Varför ska vi läsa?

Anledningarna till att börja läsa är många och i vårt samhälle räknas det som självklart att alla kan läsa. Lär de sig inte att läsa så har de svårt att hävda sig i skolan och senare i ett vuxenliv där samhället ställer krav på läskunnighet.¹¹ En pojke berättade att genom att läsa böcker så blev hans studieresultat påverkat på ett positivt sätt och han berättade att han kände sig klokare och hade fått bättre självförtroende.¹² Fortsätter pojken att läsa fler böcker så ”ökar han sitt ordförråd, vilket förbättrar läsförståelsen, vilket ökar läshastigheten, vilket gör att han kan läsa mer och kanske också mer avancerad litteratur, vilket gör att han ökar sitt ordförråd osv. Det uppstår en positiv utvecklingspiral”.¹³ Det finns även andra anledningar till att kunna läsa och precis som att vi tränar våra kroppar för att de ska orka mer och kunna utföra fysiskt arbete i vår vardag så är det lika viktigt att träna vår hjärna så att vi utvecklar oss själva som människor. Flera andra positiva effekter är att vårt intellekt tränas så att vi utvecklar fantasin och empatin. Empatin är en viktig egenskap för barn att utveckla. Lär de sig detta så blir det lättare för dem att se vilka konsekvenser deras eller andras handlingar kan få. Vi lär känna och får en bättre förståelse för världen.¹⁴ Vi tar del av världar som vi inte besökt rent fysiskt, men med hjälp av läsning av böcker kan eleverna lära känna andra barn som kanske känner det de också gör.

⁹ Chambers, Aidan, Om böcker, 1985, s. 21

¹⁰ Wingård, Barbro& Bo, Lässtimulans i skolans vardag, s. 40

¹¹ Rimsten-Nilsson, Kerstin, Barnböcker och läslust, 1981, s. 36

¹² Skolverket, Glädjen i att läsa, 1999, s. 7

¹³ Myndigheten för skolutveckling, Att läsa och skriva, 2003, s. 102

¹⁴ Svensson, Cai, Att ge mening åt litteraturen, 1988, s. 72

2.4 Attityder till läsning

Vad tycker barnen om att läsa böcker? En undersökning visar att ”tycka om att läsa” är viktigt bland barnen för att bli duktiga på att läsa. Det som kommer därefter är att man ska vara duktig på att koncentrera sig. Andra saker som barnen har tagit upp som är viktiga är tid att läsa, kunna många ord och veta hur man skall ljuda orden. Något som barnen däremot inte tyckte var så viktigt är skrivövningar, läsläxa eller fått veta hur man gör för att läsa.¹⁵ Tre elever som går i årskurs sex anser att böcker är mycket bättre än någon annan underhållning. De menar att en bok kan beskriva en plats på ett sätt som inte en film har möjlighet att göra.¹⁶

2.5 Högläsning

Vår första kontakt med en bok är oftast med föräldrarnas hjälp. När barnet ska lägga sig så brukar någon av föräldrarna läsa en saga för barnet och detta blir en mycket viktig start för barnet som läsare. Under denna mysiga kärleksstund med föräldern och boken får barnet en positiv syn på böcker.¹⁷ Det är viktigt att fortsätta att läsa högt för barnen även om de har lärt sig att läsa själva. Detta bör förekomma under hela deras skoltid och är ett tillfälle där barnen kan slappna av och bara njuta av själva upplevelsen.¹⁸ Vid högläsning är det ett ypperligt tillfälle att samtala om händelser och karaktärer i böckerna och sedan jämföra med sin egen vardag. Detta kan vara en bra inkörsport till att diskutera problem som kan dyka upp i barnens vardag. Högläsningen ger också ett större ordförråd och en större språklig medvetenhet hos barnen.¹⁹ Vilket innebär att vuxna som läser högt för barnen är extra viktigt innan de själva har lärt sig läsa.

¹⁵ Skolverket, Barns läskompetens i Sverige och i världen, PIRLS 2001, s. 20

¹⁶ Skolverket, Glädjen i att läsa, 1999, s. 6

¹⁷ Hesslind, Lars, Samtal men en kakelväg, 1988, s. 103-104

¹⁸ Chambers, Aidan, Böcker omkring oss, s. 66

¹⁹ Ahlén, Birgitta, Hoppa in i böckernas värld!, 1998, s. 30

2.6 Miljön

Skolan måste skapa de förutsättningar som behövs för att barnen ska lyckas med sin läsinläring. Låta barnen känna att de har tid till att läsa och skapa en miljö där de har en känsla av trygghet, läsro och även att läsningen ska präglas av lust, skapande och fantasi.²⁰ Finner vi detta i skolan och i klassen, samt att det råder ett bra studieklimat så påverkar detta läsresultaten på ett positivt sätt.²¹ Läsro som präglas av lust kan skapas genom att skolan inreder ett speciellt läsrum där det inbjuder till läsningen med mjuka kuddar på golvet eller någon soffa så att eleverna kan sitta skönt. Allra helst ska det vara beläget på ett sådant sätt att de som läser inte ska bli störda av spring eller högt prat. Många skolor använder redan alla utrymmen de har på skolan och då kan man försöka att göra en del av klassrummet så inbjudande för läsning som möjligt som t ex ett hörn av klassrummet.

2.7 Tiden som barnen läser

Det har pratats mycket om när barnen ska läsa i skolan och några lärare tar till systemet att använda bänkboken när eleven är klar med sin uppgift och har tid över. Använder man detta system så finns det en möjlighet att den som är lässvag inte får en chans att läsa något alls under sin skoltid. Istället så bör tid kunna sättas av där alla får möjlighet att läsa. Morgonen är en tid som skulle passa den lässvage bra eftersom de flesta av eleverna har en större möjlighet att koncentrera sig bra då.²² Denna tidpunkt är ett bra val av den anledningen att då kan man som lärare få en möjlighet att börja dagen på ett lugnt och behagligt sätt. De som kommer för sent kan utan att störa speciellt mycket sätta sig ned för att läsa.²³

En genomsnittlig dag läser ett barn mellan 9-14 år cirka 44 minuter och att under de sista 25 åren så har läsandet minskat med cirka 15 minuter per dag.²⁴ Läsandets minskning kan bero på att utbudet på tv har ökat och användningen av data har ökat både genom att spela

²⁰ Thorson, Staffan, Robert och litteraturen, red. Wåhlin, Kristian, Tid att läsa tid att tänka, s. 73

²¹ Skolverket, , Barns läskompetens i Sverige och i världen, PIRLS 2001

²² Wingård, Barbro & Bo, Lässtimulans i skolans vardag,

²³ Skolverket, Glädjen i att läsa, 1999, s. 10

²⁴ Nordicom-Sominstitutet, Bokläsning i den digitala tidsåldern, Aktuella undersökningar, 2004, s. 11, s. 33

spel och användning av internet. En pojke som gick i årskurs sex svarade att i deras klass så läste de en gång i veckan och då i cirka tjugo minuter, vilket han ansåg var alldeles för lite. Han berättade vidare att när han gick i årskurs fem så läste de lite varje morgon.²⁵

2.8 Urvalet av böcker

Urvalet och tillgängligheten av böcker är också viktigt för att underlätta utvecklingen av barnens läslust. Skolbibliotek med en engagerad bibliotekarie är bra, men skolbiblioteket kanske inte alltid är öppet och tillgängligt för eleverna. I det egna klassrummet behövs ett bra urval av böcker som representerar olika genrer, men dessa ska vara i olika svårighetsgrader så det finns böcker som passar alla elever. Böckerna ska vara uppställda på ett sätt som gör att de skapar en nyfikenhet hos eleverna. De ska kunna titta på omslaget, känna på boken och läsa lite i dem.²⁶ Ju fler böcker som har omslaget ut mot betraktaren desto bättre. Bokens rygg visar författaren och namn på boken och det hjälper bara dem som redan vet vad de letar efter. Visas omslaget så kan en intressant bild göra att pojken vill läsa lite i boken eller på baksidan och då på ett enkelt sätt bli hjälpt med att finna en bok. Punktbelysa de hyllor där barn- och ungdomsböckerna finns på ett sätt som gör att barnens blickar dras till dessa ställen. Det är viktigt att bibliotekarien eller läraren har läst många av böckerna för att kunna presentera dessa för eleverna på ett övertygande och lustfyllt sätt.²⁷

2.10 Samtala om böcker

När eleverna har läst en bok så är det viktigt att inte bara lämna detta utan att ha bearbetat boken. De kan få redovisa för klassen vilken bok de har läst. Så kallade boksamtal i mindre grupper kan vara användbart där eleverna kan jämföra sina uppfattningar och inre bilder av boken med varandra. När eleverna diskuterar böckerna med varandra så kan de upptäcka nya saker som de inte annars hade gjort och då får en annan uppfattning om någon av karaktärerna eller om hela boken. Läraren kan läsa en bit av en bok eller efter att läraren har läst ut boken kan eleverna få skriva vidare vad som kommer att hända.

²⁵ Skolverket, Glädjen i att läsa, 1999, s. 6

²⁶ Chambers, Aidan, Böcker omkring oss, 1995, s. 42

²⁷ Chambers, Aidan, Böcker omkring oss, 1995, s. 100-101

Eleverna kan också få anta en karaktärs perspektiv och därmed få en annorlunda berättelse.²⁸ Vid detta tillfälle ges det möjlighet att precis som i olika spel kunna påverka händelseförloppet för karaktärerna i boken. En undersökning visar att föräldrarna i de svenska hemmen inte samtalar vidare mycket om innehållet barnet har läst.²⁹

2.11 Pojkar och flickor

Flickor läser fler böcker än pojkar som hellre läser serier eller tittar på tv. Att flickor läser fler böcker än pojkar kan till viss del förklaras med att läsandet av böcker kräver lugn och ro och mer inlevelseförmåga och detta passar inte pojkarna så bra eftersom de gillar fysisk aktivitet och har svagt utvecklad förmåga till emotionell inlevelse.³⁰ Detta innebär att pojkarna behöver få möjlighet att utveckla denna förmåga genom att läsa mycket böcker. Vid dessa tillfällen behöver det råda lugn och ro för att pojkarna ska få möjlighet att koncentrera sig på läsningen. En bok som gjort att många pojkar har börjat läsa mer är Harry Potter. Pojkarna dras till denna bok kan bero på att i dessa böcker är det en kamp mellan det goda och det onda. Harry som är den gode och den som oftast är i underläge går vinnande ifrån sina konfrontationer. Berättartekniken i Harry Potter böckerna är ungefär som ett dataspel eller ett tv-spel där pojkarna har möjlighet att påverka utgången av spelet.³¹ När pojkar leker är det oftast fysisk aktivitet och har flera deltagare medan flickorna är oftast två och är mer stillasittande och verbal. Flickor har en positivare attityd till läsning än vad pojkarna har och dessutom värderar flickorna sin läsfärdighet högre än vad pojkarna gör.³² Enligt litteraturen är oftast den lässvage en pojke.³³ Något annat som skiljer dem åt är att flickorna läser gärna kärleksberättelser och när pojkarna läser så är det böcker om mysterier, krig och resor.

²⁸ Skolverket, Glädjen i att läsa, 1999,

²⁹ Skolverket, Barns läskompetens i Sverige och i världen, PIRLS 2001

³⁰ Bjerrum Nielsen, Harriet& Rudberg, Monica, Historien om flickor och pojkar, 1991, s. 22

³¹ Graumann, B, Böcker som killar gillar, 2002, s. 183

³² Skolverket, Barns läskompetens i Sverige och i världen, PIRLS 2001

³³ Skolverket, Rapport nr 117, Utvärdering av grundskolan, UG 95, 1995, s. 8

2.12 Läsprojekt

I två skolor genomfördes olika projekt för att främja läsningen hos eleverna och i den ene skolan var det speciellt pojkarna som skulle uppmuntras att läsa mer. Den skolan där pojkarna skulle uppmuntras att läsa mer vistades pojkarna i skolbiblioteket där bibliotekarien först presenterade några böcker innan pojkarna satte sig för att läsa själva. Vid läsningen placerades pojkarna en bit ifrån varandra för att de skulle kunna koncentrera sig bättre. Efter läsningen hade de samtal om böckerna där de kunde t ex utgå från några frågeställningar utifrån böckerna vid dessa samtal. Vid utvärderingen visade det att pojkarna uppskattade den extra lässtimulansen och att få läsa i skolbiblioteket var bättre än i klassrummet.³⁴

Det andra projektet där även föräldrarna var involverade genom att lärarna uppmanade föräldrarna att läsa en kvart om dagen tillsammans med sina barn. Klasserna fick besök av författare och bibliotekarie som också kom på kvällstid för att prata med föräldrarna. Det arbetades intensivt med läsningen i klasserna under denna period och vid utvärderingen visades att barnen framför allt tyckte att det hade blivit roligt att läsa och att de läste mer än vad lärarna hade förväntat sig.³⁵

³⁴ Graumann, B, Böcker som killar gillar, 2002, s. 8-14

³⁵ Ahlén, Birgitta, Hoppa in i böckernas värld!, 1998, s. 49

3. Metod

I detta kapitel kommer jag att motivera valet av min undersökningsmetod för att få svar på mina frågor och även redogöra varför jag inte har valt någon av de andra metoder som är tillgängliga. Hur urvalet av intervjupersoner har skett samt på vilket sätt jag har bearbetat och analyserat materialet. Till sist kommer jag att delge min syn på reliabiliteten och validiteten.

3.1 Mitt val av metod

Observation som metod uteslöt jag på grund av att jag inte får fram pojkarnas uppfattningar om vad som är viktigt för att de ska läsa böcker. Vid observationer skulle jag istället kunna få fram hur barnen beter sig i de situationer där de t ex läser själva eller när någon högläser för dem.³⁶ Enkäter tänkte jag länge att jag skulle använda mig av, men efter en lång tids betänkande så avböjde jag denna metod också. Detta berodde på att jag inte var intresserad av att få fram hur många pojkar som läste eller hade högläsning i klassen. Jag ville istället göra en kvalitativ studie och då genom att intervjua pojkar för att få deras personliga svar och möjlighet att följa upp det. Att få fram barnens perspektiv i arbetet kanske verkar enkelt, men barnen med sin erfarenhet och sitt sätt att tänka vilket skiljer sig från mitt som vuxen. Detta kan göra att vi uppfattar varandras frågor eller svar på ett sätt som inte var menat av den som uttalade sig. Något som kan ses som positivt att arbeta med att få fram barnens perspektiv är att de kan få mig att komma på något som jag inte tänkt på innan utan att jag får ett nytt perspektiv. Genom att försöka förstå hur pojkarna tänker angående sin läsning av böcker och därmed kunna skapa en bättre läromiljö för barnen är motivet för att använda mig av intervjuer.³⁷

3.2 Urval

Kontaktpersonen var lärare för en av tre klasser i årskurs fem på denna skola. Jag ville använda mig av pojkar från denna årskurs för att jag anser att deras färdighet i läsning bör

³⁶ Patel, Runa & Davidson, Bo, forskningsmetodikens grunder, 1994, s. 74

³⁷ Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid, Att förstå barns tankar, 2003, s. 8

vara så pass bra att de kan läsa böcker av eget intresse. Eftersom lärarna hade en bra kännedom om pojkarna så kom jag överens med min kontaktperson att jag ville ha några pojkar från varje klass. I denna skola finns det inga barn med invandrarbakgrund så istället bestämde jag mig att vid mitt första tillfälle såg jag gärna att någon av dessa pojkar skulle vara en som de visste läste mycket på sin fritid och gärna någon som de visste läste lite eller inget. Detta ville jag beroende av att jag ville se om det fanns någon skillnad i deras uppfattningar om vad som är viktigt för dem som läsare. Jag gjorde även ett andra besök på skolan där ytterligare pojkar intervjuades. Vid båda tillfällena fick pojkarna själva bestämma om de ville bli intervjuade eller inte. Detta medförde att det blev olika många från de olika klasserna. Jag tog även kontakt med bibliotekarien på skolans bibliotek för att få hennes syn på pojkarnas läsning. Slutligen blev det tolv pojkar som jag intervjuade till mitt arbete.

3.3 Genomförande

Intervjuerna utfördes i ett litet rum där annars antimobbingteamet håller till. Rummet används emellanåt av andra lärare när de har grupparbeten eller liknande arbeten när det behövs fler utrymmen. Detta rum ligger lite avskilt från de andra klassrummen och i närheten av rektorsexpeditionen vilket gjorde att det var tyst. Vi hade möjlighet att stänga till dörren så att vi kunde prata i lugn och ro. Vid det andra intervjutillfället fick vi sitta i mellan klassernas klassrum och kapprum. Vid den första klassen så var det inget som störde medan vid de två andra klassrummen blev vi störda några gånger. Något som kan ha påverkat svaren är att pojkarna inte var förberedda på att jag skulle komma.

Frågorna som jag använde var av öppen karaktär förutom att jag avslutade med en rad påståenden. Den grad av standardisering som jag använde mig av var huvudsakligen låg, men vid påståendena stämmer inte detta. Detta innebär att jag kunde använda mig av den ordning av frågorna som jag tyckte att den intervjuade ledde mig in på.³⁸ När jag sen ställde frågorna så använde jag mig av ett så förståeligt språk som möjligt för att pojkarna inte skulle behöva undra över betydelsen i frågan.

³⁸ Patel, Runa & Davidson, Bo, Forskningsmetodikens grunder, 1994, s. 60

Tiden som gick åt under dessa intervjuer var olika. Den sammanlagda tiden av alla intervjuer tog ungefär 3 timmar. Tidpunkten för intervjutillfället är viktigt för att barnen inte ska vara trötta eller att intervjutillfället inträffar när de ska ha rast.³⁹ Detta för att de ska koncentrera sig på intervjun istället för att bara önska att de var någon annanstans. Intervjun startade efter deras samling på morgonen, vilket innebar att de var utvilade. Vid intervjun med bibliotekarien som tog ungefär 30 minuter, befann vi oss i biblioteket vid ett tillfälle när hon var ledig och för att ingen skulle störa oss.

Jag använde mig av bandspelare för att bättre kunna leda samtalet. Detta anses vara en fördel genom att slippa behöva skriva ned vad den intervjuade säger och kunna ha ögonkontakt med pojkarna.⁴⁰ Samtalen skrev jag senare ut för att bättre kunna jämföra svaren.

3.4 Etiska övervägande

Vid den första kontakten med skolan så fick jag reda på att de brukade göra olika sorters enkäter, så läraren tyckte att arbetet inte hade en sådan karaktär att föräldrars tillstånd behövdes. Det första som jag gjorde när pojkarna kom in i det rum där jag satt var att presentera mig och berättade vad jag hade för intentioner med min och deras närvaro i detta rum. De hade blivit tillsagda att komma till rummet för att en lärarstudent behövde prata med dem för sitt examensarbete. Jag berättade också om detta att jag behövde deras hjälp och frågade om de ville ställa upp och svara på några frågor. De blev också informerade om att jag inte skulle nämna vare sig deras namn eller skolans namn i mitt arbete utan att de skulle förbli anonyma.

3.5 Reliabilitet och validitet

Reliabilitet innebär hur tillförlitlig undersökningen har varit och med validitet innebär att jag har undersökt det jag ämnat undersöka.

³⁹ Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid, Att förstå barns tankar, 2003, s. 26

⁴⁰ Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid, Att förstå barns tankar, 2003, s. 25

Validiteten tycker jag var god i mitt arbete. Jag spelade in intervjuerna på band för att senare skriva ut materialet. Här fanns det även möjlighet att spola tillbaka för att bli säker på vad intervjupersonen sade. Med detta tycker jag att reliabiliteten påverkades positivt, men något som säkert har påverkat reliabiliteten negativt är att min frågeställning och intervjufrågor inte blev granskade innan jag genomförde intervjuerna. Något annat som jag har reflekterat över i efterhand är att min erfarenhet som intervjuare inte är tillräckligt bra för att få ut det mesta av alla intervjusituationer och detta kan då också ha påverkat reliabiliteten negativt.

4. Resultat och analys

I detta kapitel kommer jag att redovisa mina resultat av intervjuerna av pojkarna och bibliotekarien. Pojkarna kommer att få beteckningar som visar vem av dem som har svarat. Jag kommer att utgå från mina frågor som är:

Vad är viktigt för att läsa böcker?

Vad kan man lära sig om man läser böcker?

Vad kan läraren göra för att pojkarna ska läsa mer böcker?

4.1 Vad är viktigt för att läsa böcker?

Det som ansågs viktigast för att läsa böcker var att det skulle vara roligt. Några av pojkarna kunde inte säga något som var viktigt för att läsa böcker. En pojke som inte kunde svara på frågan var p9. Han sa, att han bara läste om han inte hade något annat att göra. P1 tyckte att det skulle vara roligt att läsa. Jag citerar vid frågorna:

”Hur kommer det sig att du läser böcker?”

”När mamma säger till att jag har tittat för mycket på tv och så måste jag läsa lite. Om mamma inte hade sagt till så hade jag nog bara läst om jag inte haft något annat att göra.”

”Finns det något mer som är viktigt för att kunna bli en bokläsare?”

”Om man är i tvåan så är det viktigt att läsa rätt så många böcker. Sen vet jag inte.”

Flera av de andra höll med om att det var viktigt att det var roligt för att läsa böcker, som t ex p4. Han tyckte däremot att man inte behövde vara duktig på att läsa för det fanns lättare böcker som man kunde läsa istället. En pojke som också tyckte att det var viktigt att det var roligt var p6. Gilla att läsa var viktigt, men det var inte viktigt att kunna läsa bra utan bara att man förstod vad man läste. En pojke som inte tog upp att det behövde vara

roligt var p8. Han sa istället att *läsa mycket* var det viktigaste och detta för att läsningen skulle bli bättre. Om det var en liten text så kunde det vara bra att vara duktig på att läsa. Ifall man är duktig på att läsa så har man också lättare för att koncentrera sig och detta behövs när man läser en liten text utan bilder, menade p8.

Bibliotekarien ansåg att läraren hade en stor betydelse genom att lära barnen läsa och uppmuntra dem. Lär pojkarna sig att läsa hyfsat bra så slipper de använda de lättlästa böckerna som inte är så spännande eller tilltalande som de böcker för dem som kan läsa bättre. Kommer man bara över den tröskeln så kommer det att gå bra. Hon ansåg också att föräldrarna är en viktig faktor att räkna med som goda förebilder och genom att läsa mycket för barnen när de är små. Med detta visar också föräldrarna att det är viktigt att läsa för sin egen skull och inte bara i skolan. En viss betydelse hade kompisarna också, trodde bibliotekarien.

4.2 Vad kan man lära sig om man läser böcker?

De flesta av pojkarna hade en åsikt om vad man kunde lära sig om man läste böcker. Tre pojkar var inne på samma sak, men uttryckte det lite olika. P8 sa att man lärde sig nästan allt, p4, sa att man fick reda på lite och och p12 sa, att man lär sig saker. Dessa kunde inte vidareutveckla sina åsikter. En som sa att man blev snabbare på att läsa och att stavning blev bättre var p1. Ett citat från p10:

”Finns det något man kan lära sig genom att läsa böcker?”

”Ja, man lär sig att läsa böcker och man tycker att det är roligare att läsa och lär sig mer. Man lär sig att tänka.”

När han försökte att utveckla detta så tyckte han att det blev för svårt och sa bara att man lär sig tänka. Det finns säkert något som man kan lära sig, sa p11, men han kunde inte berätta vad man kunde lära sig vid detta tillfälle. P7 svarade att man lär sig läsa och sånt. En pojke som svarade att man lär sig läsa bättre och läser man äventyrsböcker så vågar man sig ut. Detta var p9 som svarade detta. Han försökte att vidareutveckla det och visste

säkert själv vad han menade, men kunde inte formulera det så att det blev begripligt. Tre pojkar kunde inte komma på något som man kunde lära sig genom att läsa.

Bibliotekarien svarade att ökar vi på vårt ordförråd när man läser böcker och detta är speciellt viktigt för barnen. Deras läshastighet ökar och de får även en bättre känsla för språket. Framför allt så får de en chans att leva oss in i hur andra har det och en möjlighet att utveckla sin empati. Detta är bra för barnen så att de kan förstå hur andra tänker vid olika situationer och hur andra kan känna det emotionellt.

4.3 Vad kan läraren göra för att pojkarna ska läsa mer böcker?

Läraren ska själv läsa mycket för sin egen del och även läsa mycket för barnen, tyckte p8. Han menade, att läsa för sin egen del var att kunna ge barnen tips på bra böcker. Det var alltså barn- och ungdomsböcker han menade att läraren skulle läsa. P10 hade ungefär samma åsikt, men han menade att läraren inte behövde läsa hela böckerna utan lite grann så att läraren visste vad den handlade om och kunde ge barnen tips. När då läraren gjorde detta så kunde läraren läsa högt ur några böcker och berättat vad de handlade om för att göra dem intressanta. Två citat från p3 och p6:

P3: ”De ska få läsa mycket i skolan och att man ska läsa tjugo sidor i veckan.”

”Tycker du att det är viktigt att läsa mycket i skolan?”

P3: ”Ja, men också hemma som läxa.”

P6: ”Pojkarna ska få läsa rätt så mycket och tycka att det är kul. Du skulle kunna ge tips på böcker. De skulle läsa mycket i skolan.”

Något som p2 och p4 hade gemensamt var att barnen skulle få läsa böcker oftare i skolan och läraren skulle få dem att tycka om att läsa böcker. Genom att läsa mycket så skulle barnen komma att tycka att det var roligt att läsa efter ett tag. Det som p9 kom på var att

läraren skulle fråga barnen vilka böcker de gillar så att läraren kunde skaffa fram dessa till dem. Läraren ska högläsa ofta var det som p11 kom på. P1 och p12 kom inte på något och p7 tyckte att det var en svår fråga och han sa även att han inte tänkte så mycket på läsning. Om läraren berättade för eleverna att läste man böcker så blev man snabbare och bättre på att läsa. Dessutom fick man mer fakta om man läste böcker, svarade p5. Han menade att det var inte bara i skolans läroböcker som man kan få viktiga fakta för att lära sig något.

Förutom att som lärare lära barnen att läsa, så tyckte bibliotekarien att läraren skulle läsa in sig på ett antal böcker som läraren senare visade och berättade om för barnen. Eftersom det kan ta mycket av lärarens tid att läsa så många böcker som det krävs för att tillfredställa allas smak, så kanske det räcker att man läser på baksidan för att ge en bra bild av vad boken handlar om. Dessa ska barnen få möjlighet att låna efter att läraren har presenterat böckerna.

4.4 Påståenden

Pojkarna fick svara på fjorton påståenden och av dessa fjorton så var det varierade svar. Finns det något som skulle kunna påverka din läsning av böcker på ett positivt sätt?

- Nej
- Ja, om jag fick hjälp med att läsa bättre
- Ja, om läraren själv är bokläsare
- Ja, om någon av mina föräldrar är bokläsare
- Ja, om vi får läsa oftare i skolan
- Ja, om mina kompisar är bokläsare
- Ja, om någon vuxen berättar lite om innehållet innan jag börjar läsa
- Ja, om vi diskuterar innehållet i vad vi har läst
- Ja, om det var tystare när vi läser i klassen
- Ja, om man kunde sitta eller ligga bättre och hade bättre belysning
- Ja, om jag får läsa tillsammans med en vuxen
- Ja, om jag får läsa tillsammans med en eller flera kompisar

- Ja, om jag kunde lättare få tag i bra böcker
- Ja, om läraren högläste oftare.

På tre av dem var nästan alla överens. Om pojkarna lättare kunde få tag i bra böcker så skulle de läsa mer. Den ende som inte höll med om detta var p3 som aldrig läste en bok hemma utan det hände bara i skolan. Det andra påståendet som nästan alla höll med om var att någon vuxen berättade om innehållet i boken innan de skulle börja läsa. P 12 höll inte med de andra på detta påstående och med detta menade han att han inte trodde att det skulle innebära någon skillnad om någon berättade om innehållet eller inte. Det tredje och sista påståendet som pojkarna nästan var ense om, var att om de fick läsa oftare i skolan så skulle det påverka dem positivt. Här svarade p3 att tre till fyra gånger i veckan skulle ha varit bra att läsa böcker. Detta var den pojke som bara läste i skolan och ansåg kanske läsa böcker var något som tillhörde skolaktiviteter. P12 tyckte också att det hade varit roligt att få läsa oftare i skolan. Den som inte tyckte att detta hade påverkat dem positivt var p11 som svarade att han inte visste varför han läste utan han bara gjorde det. Två citat från p4:

”Om vi får läsa oftare i skolan:”

”Ja, det vill jag, för vi har läst lite på sista tiden. Jag vill att vi läser tre till fyra gånger i veckan.”

”Om jag kunde lättare få tag i böcker:”

”Ja, det hade varit en fördel, för jag har nästan läst varje bok i biblioteket.

4.5 Bokläsning i skolan och i hemmet

Pojkarna fick berätta hur mycket de brukade läsa i skolan. P9 berättade att de brukade få läsa själva cirka tre till fyra gånger i veckan. P3, p4, p10 och p11 svarade att de läste två till tre gånger i veckan i skolan. Varannan dag, svarade p1 att deras klass läste. P12 berättade att de läste några gånger i veckan. P2 svarade att de läste en gång i veckan eller

mindre Andra pojkar som svarade att de läste en gång i veckan var p6 och p7. P8 svarade att de brukade läsa ibland, kanske en gång i veckan En av pojkarna kunde inte precisera sig utan svarade att de inte läste så mycket i skolan och när de läste så kunde han inte säga hur länge de läste.

Tiden som användes för att läsa var nästan i alla fall en halv timme. P2 svarade att femton minuter till en halv timme och p8 svarade att de läste i femton till tjugo minuter

De berättade också hur mycket de läste hemma. Till p3 ställde jag frågan och citerar:

”Hur mycket läser du hemma?”

”Aldrig”

”Hur kommer det sig att du inte läser böcker hemma?”

”Jag hinner inte. Jag gör mina läxor och då läser jag mina läroböcker”

Hans motpol var p4 som svarade att han läste försökte läsa varje dag. När han då läste så kunde han göra det en till tre timmar, om han hade tid till det. P2 var också en pojke som tyckte att han läste mycket. Nästan varje dag och i en halvtimme till en timme kunde han läsa. Han ville gärna ha det tyst och sitta i sin fätölj när han läste. P12 läste också varje kväll, men det var i fem till tio minuter innan han skulle gå och lägga sig. Både p9 och p11 svarade att de brukade läsa ungefär 3 gånger i veckan hemma och då innan de skulle gå och lägga sig. Tiden som de uppskattade att de läste var i cirka tjugo minuter. P8 läste också innan han skulle gå och lägga sig, men han läste två gånger i veckan och då i cirka femton till tjugo minuter. P1 svarade att han läste kanske 1 gång i veckan och vid olika tidpunkter, men han låg i sängen och ville ha det tyst för att kunna koncentrera. Tiden som han läste i uppskattade han till ungefär femton minuter. P5, p6 och p7 kunde inte säga hur mycket de läste i hemmet. P5 svarade att han läste vissa kvällar och då i ungefär femton till tjugo minuter. Han låg ned i sin säng, men det var inte innan han skulle sova. Ibland, på kvällarna svarade p6 att han läste. Han ville ha det tyst och kunde både sitta eller ligga när han läste. Slutligen p7 som svarade att han läste ibland, men just nu höll han på att läsa en bok. Han läste innan han skulle gå och lägga sig och i tio till femton minuter.

4.6 Högläsning

I skolan så berättade sex av pojkarna att deras lärare läste tre gånger i veckan eller nästan varje morgon. P3 och p8 berättade att deras lärare läste ungefär två gånger i veckan. Två pojkar, p1 och p9, svarade att läraren högläste, men att de inte kunde redogöra för hur ofta. P4 och p6 ansåg att deras läare inte läste så ofta. Läraren bara högläste vid julen, svarade p6.

När de berättade om deras föräldrar hade läst sagor eller andra böcker för dem när de var små så hade alla fått uppleva detta utom p1. Hans mor hade sjungit och hans far hade berättat historier för honom istället.

4.7 Föräldrarnas läsning

Sex av pojkarna berättade att deras föräldrar läste ofta hemma. P11 svarade att hans mor läste nästan varje kväll. Tre av pojkarna svarade att deras föräldrar eller vårdnadshavare läste ibland. En pojke bodde hos en stödfamilj. P7 och p12 svarade att deras föräldrar aldrig läste något hemma medan p8 inte visste om hans föräldrar läste eller inte.

4.8 Boksamtal

Två av pojkarna svarade att de samtalade om böckerna. Detta var p1 och p6. Det de menade med samtal var att läraren och eleverna pratade lite om vad som hade hänt föregående gång de läste i boken. I pojkarnas hem förekom inga boksamtal överhuvudtaget.

4.9 Böcker

Pojkarna fick svara på vilken sorts böcker de ville läsa och hur de gick tillväga för att välja denna bok. Något annat som de fick svara på var om de hade tillgång till böcker i hemmet. De som kunde komma på något som kunde underlätta för att finna bra böcker fick säga detta också.

P11 svarade att han läste helst äventyrsböcker, men han kunde inte svara på hur han valde böcker. Han lånade böcker på skolbiblioteket ibland, men oftast fick han böcker av sin moster. Fyra av pojkarna tittade på omslaget. P2 såg först på omslaget och efter att han gjort detta så läste han lite på baksidan. De böcker han helst ville läsa var fantasyböcker. En som först tittade på namnet och sedan på omslaget för att välja bok var p3. Hans favoritgenre på böcker var spännande eller äventyr. P8 tittade först i bokhyllan för att ta ut en bok. Därefter tittade han på omslaget och vem som var författare för att välja en bok av genren fantasy. Citat från p10:

”Hur väljer du böcker?”

”Jag tittar på utsidan först. Sen tittar jag inuti ifall det är mycket text. Läser lite i boken.”

”Är det viktigt att det är mycket text?”

”Nej, det ska vara en bra bok också.”

”Finns det något annat sätt att underlätta för att finna böcker du vill läsa?”

”Nja, de kunde ha rader där det stod sport eller andra saker.”

”Hur menar du?”

”Att det skulle vara en rad med sport på bokhyllan och en rad med spännande” osv.

P12 svarade att han brukade gå och titta i vissa områden för att få tag i fantasyböcker. En som tittade efter bokstäverna som författaren står för var p5. Han berättade att när han var liten så tyckte han om Astrid Lindgrens böcker. Nu ville han gärna läsa äventyrsböcker och helst boken, sagan om ringen.

Fyra av pojkarna valde att titta på bokens baksida för att välja bok. P1 sa, att han tittade på baksidan för att välja en rolig eller spännande bok. Han valde själv och behövde ingen hjälp. P4 svarade att han såg vad den handlade om och med det menade han att han läste lite på bokens baksida. Efter det så slog han upp en sida i boken för att läsa lite. Ifall det var en bok som ingick i en serie och den första hade varit bra så valde han att läsa uppföljarna också. Han ville helst läsa deckare eller faktaböcker. Spännande böcker eller deckare var p6:s val av bok. Han tittade där bak på boken om den var bra. Den siste av pojkarna som läste lite på baksidan på boken var p9. Om p9 tyckte att den var bra så var det antagligen en äventyrsbok. P7 valde gärna äventyrsböcker och han frågade bibliotekarien om hjälp. Var hon inte tillgänglig så fann han bara en bok. Han tyckte också att man kunde sätta böckerna i grupper för att underlätta att finna bra böcker. Med detta menade han att faktaböcker skulle stå för sig och äventyrsböcker för sig.

Alla pojkarna berättade att de hade god tillgång på böcker i hemmet. P3 svarade att han hade mest Harry Potter böcker hemma.

4.10 Sammanfattning av resultaten

Många av pojkarna anser att det är viktigt att det ska vara roligt att läsa för att läsa böcker, men ifall det är viktigt att läsa bra för att läsa böcker råder det delade meningar. Bibliotekarien menade att det viktigaste var att lära sig läsa så pass bra att de kunde överge de lättlästa böckerna och ge sig på lite svårare böcker som också är mer spännande. Hon ansåg att läraren var den viktigaste faktorn för pojkarnas läsning av böcker, men att föräldrarna betydde väldigt mycket också.

Nästan alla pojkar kunde berätta något som man lärde sig genom att läsa böcker. Några av sakerna man lärde sig var att tänka, man blev snabbare på att läsa och bättre på att stava. Bibliotekarien svarade att ordförrådet och läshastigheten ökar, känslan för språket blir bättre och man utvecklar sin empati.

Hur läraren skulle gå tillväga för att få pojkarna att läsa fler böcker var det olika åsikter från pojkarna. Fyra av pojkarna svarade att läraren skulle låta eleverna få läsa oftare i

skolan. Vilket de flesta tyckte när de svarade på påståendena. Tre pojkar svarade att läraren skulle tipsa om bra böcker för eleverna och detta höll bibliotekarien med om. Något annat som påståendena visade var att pojkarna önskade att de hade lättare att få tag i böcker och att någon vuxen skulle presentera böckerna. Vid det sista påståendet höll bibliotekarien med.

Sju pojkar svarade att de läste böcker i skolan ungefär tre gånger i veckan medan de övriga fem svarade att de läste en gång i veckan eller mindre. I hemmet svarade fyra pojkar att de läste nästan varje dag, men tiden som de läste varierade kraftigt. När de läste i hemmet så ville de flesta ha det tyst och de låg ned i sina sängar. Tre av dessa läste innan de skulle gå och lägga sig. Något samtal om innehållet förekom inte.

Fyra av pojkarna svarade att äventyrsböcker var den typ av bok som de föredrog. Tre pojkar svarade att spännande böcker respektive fantasy var den bok de helst läste. När de valde böcker så var det omslaget och baksidan på boken som var det som gick efter. Bibliotekarien tyckte att omslaget var något som pojkarna gick efter.

5. Diskussion

I detta kapitel kommer jag att jämföra mina resultat med litteraturen som jag har använt mig av. Jag kommer även att framföra om syftet på arbetet har uppnåtts och slutligen att ge förslag på vidare forskning.

5.1 Resultatdiskussion

Det som var viktigast för att läsa böcker enligt Skolverkets rapport (2001), var att man skulle tycka om att läsa. Detta överensstämde med mitt resultat som visade att mer än hälften av pojkarna tyckte att det skulle vara roligt för att läsa böcker.

Tre av de pojkar som inte hade detta som en orsak för att läsa böcker var p3, p7 och p8. P3 kunde inte svara på frågan. Han läste själv aldrig en bok hemma, men han läste böcker två till tre gånger i skolan och hans mor läste böcker ibland. Hur många böcker som p3 läste vet jag inte och hans mor kanske inte riktigt uppfattas som en förebild genom att inte läsa oftare. Detta tolkar jag som att han uppfattar läsning av böcker som en aktivitet man genomför i skolan. Det samma tror jag att p7 uppfattar läsning som, vars föräldrar inte läste alls och han själv läste bara hemma om han inte hade annat att göra. Slutligen p8 som läste två gånger i veckan hemma, men bara en gång i skolan. Han visste inte om hans föräldrar läste, men han läste för att han ville lära sig mer och att hans läsning skulle bli bättre. Han svarade istället att det kunde vara viktigt att koncentrera sig om det var liten text utan bilder. Han hade kanske behövt få läsa lite oftare i skolan för att bättra på sin läsning. Då hade han kanske kommit över den tröskel som bibliotekarien menade var så viktig för att kunna läsa intressantare böcker koncentrationen hade blivit bättre.

Detta kan jag jämföra med Furhammar (1997), där elever ansåg att koncentrationen var viktig för att kunna läsa tjockare böcker. När de blev bättre på att koncentrera sig så blev också läsningen roligare. Tjocka böcker anser jag själv vara böcker som Harry Potter och

just denna bokserie har blivit mycket populära bland pojkarna. Bibliotekarien sa att bara barnen slapp läsa de lättlästa böckerna så blev böckerna mycket intressantare och mer spännande och detta är Harry Potter ett bevis på. När de blir intressantare och mer spännande så blir det förhoppningsvis roligare att läsa också.

Om jag ser till p2 och p4 så var de pojkar som läste nästan varje dag och läste länge. Dessa pojkar har kommit över tröskeln och har blivit duktiga läsare. De kan koncentrera sig länge vilket gör att de tycker att det har blivit roligt att läsa och gör det gärna. Pojkarna tyckte även att de skulle få mer tid att läsa böcker i skolan. Dessa pojkar ser inte läsningen som ett tvång utan de läser av ett eget intresse. De har även föräldrar som läser och värderar läsning och böcker högt. Detta är säkert lite av förklaringen till att de har blivit så stora bokläsare. Men framför allt så tror jag som myndigheterna för skolutveckling (2003), att den kanske viktigaste faktorn för att bli en bra läsare var att läsa mycket. Detta gör flera av pojkarna och då främst p2 och p4. I Ahléns (1998), visade det sig att eleverna tyckte att det hade blivit roligare efter att ha arbetat intensivt med läsningen och tyckt att det hade blivit roligt. Det visar sig att om man läser mycket så blir man bättre på att läsa och när man blir bättre på att läsa så blir det roligt. Om fler elever fick möjligheten att läsa mer i skolan så skulle säkert fler uppskatta läsningen av böcker också. De hade läst mer på sin fritid och de hade fått bättre studieresultat i skolan.

Utifrån den andra frågan som jag utgick ifrån så fann jag åtta pojkar som hade något svar om vad de kunde lära sig genom att läsa böcker. Barnen har säkert inte pratat om vad de kan lära sig genom att läsa böcker förutom att bli bättre läsare eller att de kan få fakta på ett annat sätt än ur läroboken. P10 berättade att man lärde sig att tänka vilket jag finner intressant. Han klarade inte av att vid intervjun utveckla vad han menade, men att han har kommit till den insikten är utmärkt. Kanske hade han klarat av att berätta mer om han vetat att jag skulle komma dagen innan. Jämför jag med litteraturen så finner jag att Svensson (1988), tar upp att vårt intellekt tränas upp så att vår fantasi och empati utvecklas. Intellektet har med vår tankeförmåga att göra och det stämmer med vad p10 berättade.

Den tredje och sista frågan som jag utgick ifrån var vad läraren kunde göra för att få pojkar att läsa böcker. Här var varierade svaren, men om jag använder mig av svaren i påståendena också, så finner jag att pojkarna i huvudsak tyckte att de lättare skulle få tillgång till böcker som var bra, en vuxen kunde berätta om innehållet och att de skulle få

läsa oftare i skolan. Jag tror att de flesta elever har god tillgång till böcker som de tycker är bra, men det de saknar är kanske någon som presenterar olika böcker för att eleverna ska finna en bok som tilltalar dem. Som projektet som beskrevs i Graumann (2002), där bibliotekarien presenterade några böcker innan pojkarna började läsa. Detta hade blivit uppskattat av pojkarna och det blev lättare att finna en bok som passade den enskilde pojken. Den ende pojke som svarade att han använde sig av var p7. Det är möjligt att pojkarna kan vara lite lata och om de inte tillräckligt snabbt ser en bok som passar dem så kan det hända att de ger upp och bara tar en bok i mängden för att de ska.

Det tredje påståendet var att läraren skulle ge dem mer lästid i skolan. Något som verkar bra är att de inte använder systemet att låta bara de som är klara med sina uppgifter få läsa utan att alla får möjlighet till att läsa åtminstone en gång i veckan. Jag förstår att de pojkar som bara läser böcker en gång i veckan i skolan vill få chansen att läsa oftare, men de som gjorde detta läser några gånger i veckan i hemmet själva. Många lärare känner säkert pressen att eleverna ska hinna med sina olika läroböcker för varje termin eller läsår och då åsidosätter läsningen av böcker. Jag tror säkert att de är medvetna om vilka fördelar läsningen av litteratur medför och att många säkert skulle vilja ge eleverna mer lästid.

Syftet med mitt arbete var att se om det hos pojkarna fanns ett eget intresse för att läsa böcker eller om det var något som skolan har tvingat på dem. De flesta av pojkarna tolkar jag som att de läser böcker av ett eget intresse förutom två stycken. Den ene pojken är p1 som läste bara hemma när hans mor sa till honom att göra det eller om han inte hade något att göra. Jag tror att läsningen är något som han tolkar som en skolaktivitet och tycker inte att det ska utföras hemma. Den andre pojken är p3 som aldrig läste en bok hemma. Han gjorde sina läxor och sen fick det vara med skolaktiviteterna. Hans råd till en lärare var att man skulle läsa tjugo sidor i en bok. Hade man inte hunnit göra det så skulle man få läxa på att läsa klart. Detta tycker jag uttrycker hans syn på läsningen av böcker som en skolaktivitet.

5.2 Erfarenheter för framtiden

De erfarenheter som jag har fått inför min framtida lärarprofession är att jag ska försöka skapa ett nära samarbete med föräldrar och bibliotekarien för att få eleverna att läsa böcker av ett eget intresse. Gå till biblioteket för att ta del av bibliotekariens experthjälp och att antingen att jag eller bibliotekarien presenterar böcker på ett engagerat och entusiastiskt sätt som gör att eleverna också vill läsa dessa. Ge dem många möjligheter att läsa i skolan och att diskutera böckernas innehåll för att utveckla fantasin och empatin hos barnen. Lyckas jag med detta så får jag säkert en harmonisk atmosfär i klassen också.

5.3 Fortsatt forskning

Forskning om elevernas attityder till läsning finns och hur stora skillnader det finns mellan pojkar och flickor, men något som jag föreslår som man kan forska vidare på är:

Hur värderar pojkarna sin läsning av böcker gentemot andra fritidsintressen?

Hur uppfattar elever med invandrarbakgrund sin läsning av böcker?

6. Litteratur

- Ahlén, Birgitta, (1998), Hoppa in i böckernas värld, (8 uppl.), Lund, Bibliotekstjänst
- Bjerrum Nielsen, Harriet & Rudberg, Monica, (1991), Historien om pojkar och flickor, Lund, Studentlitteratur
- Chambers, Aidan, (1987), Om böcker, Stockholm, Norstedts Förlag
- Chambers, Aidan, (1995), Böcker omkring oss- om läsmiljö, Stockholm, Norstedts Förlag AB
- Doverborg, Elisabet& Pramling Samuelsson, Ingrid, (2003), Att förstå barns tankar, (3 uppl.), Stockholm, Liber AB
- Furhammar, Sten, (1997), Varför läser du?, Stockholm, Carlssons bokförlag,
- Graumann, Brita, (2002), Böcker som killar gillar, (2 uppl.), Lund, Bibliotekstjänst
- Hesslind, Lars, (1988), Samtal med en kakelväg, Göteborg, Tre Böcker Förlag AB
- Myndigheten för skolutveckling, (2003), Att läsa och skriva, Stockholm
- Nordicom-Sominstitutet, (2004), Bokläsning i den digitala tidsåldern, Aktuella undersökningar, Göteborg, Göteborgs universitet
- Patel, Runa & Davidson, Bo, (1994), Forskning metodikens grunder, (2 uppl.), Lund, Studentlitteratur
- Rimsten-Nilsson, Kerstin, (1981), Barnböcker och läslust, Avesta, Leif Stegeland Förlag AB
- Skolverket, (1997), Rapport nr 117, Utvärdering av grundskolan, UG 95 1995, Stockholm, Liber Distribution Publikationstjänst
- Skolverket, (1999), Glädjen i att läsa böcker, Stockholm, Liber distribution
- Skolverket, (2000), Grundskolans kursplaner och betygskriterier, Stockholm, Fritzes
- Skolverket, (2001), Barns läskompetens i Sverige och i världen, Stockholm, Pirls 2001
- Svensson, Cai, (1988), Att ge mening åt skönlitteraturen, Linköping, Universitetet i Linköping Tema kommunikation
- Svensson, Cai, (1989), Barns och ungdomars läsning, Linköping, Universitetet i Linköping tema Kommunikation
- Wingård, Barbro & Bo, (1994), Lässtimulans i skolans vardag, Falköping, Ekelunds Förlag AB

Wåhlin, Kristian, (red.), (1988), Tid att läsa tid att tänka, Stockholm, Almqvist&Wiksell
läromedel AB, Thorson, Staffan

Bilaga 1

Intervjufrågor

Läsvanor?

Föräldrars betydelse?

Lärarens betydelse: samtal, högläsning

Kompisarnas betydelse?

Din egen motivation: varför läser du böcker?, läsfärdigheten

Val av bok?

Finns det något som skulle behöva ändras för att du skulle finna böcker som du ville läsa?

Varför läser du inte böcker?

Vad skulle kunna få dig att läsa fler böcker?

Vad är viktigt för att kunna bli en bokläsare?

Finns det något som skulle kunna påverka din läsning av böcker på ett positivt sätt?

Nej

Ja, om jag fick hjälp med att läsa bättre

Ja, om läraren själv är bokläsare

Ja, om någon av mina föräldrar är bokläsare

Ja, om vi får läsa oftare i skolan

Ja, om mina kompisar är bokläsare

Ja, om någon vuxen berättar lite om innehållet innan jag börjar läsa

Ja, om vi diskuterar innehållet i vad vi har läst

Ja, om det var tystare när vi läser i klassen

Ja, om man kunde sitta eller ligga bättre och hade bättre belysning

Ja, om jag får läsa tillsammans med en vuxen

Ja, om jag får läsa tillsammans med en eller flera kompisar

Ja, om jag kunde lättare få tag i bra böcker

Ja, om läraren högläste oftare.

Bilaga 2

Intervjufrågor till en bibliotekarie

Hur ser ditt arbete ut?

Finns det en skillnad på flickors och pojkars lån/ läsning av böcker?

Hur väljer barnen böcker?

Vilka böcker väljer barnen? Någon skillnad?

Märker du någon skillnad på vilken tid av dagen som barnen är i biblioteket?

Vad är det som är viktigt med att läsa böcker?

Vad är viktigt för att kunna bli en bokläsare?

Finns det något i dag som skulle behöva ändras för att pojkarna skulle läsa mer böcker? I skolan, biblioteket eller hemmen.

Vilken faktor har störst betydelse för att pojkar ska bli bokläsare?

Tips till mig som blivande lärare?